

Parallele samenlevingen en Samenlevingen in Balans

Door Marja de Vries, 22 maar 2021



Als ons leven in lijn is met de universele wetmatigheden, functioneert het optimaal, komt het overeen met wie we in essentie zijn, is het in balans en harmonie met het grotere geheel en draagt het bij aan het welzijn van alle mensen en al het leven. 'Samenlevingen in Balans' is de term waarmee ik verwijs naar samenlevingen waarvoor geldt dat inzicht in de werking van de universele wetmatigheden een inherent onderdeel is van alle aspecten van de cultuur.

Dit artikel

Over de verschillende ideeën om vorm te geven aan alternatieven voor overheidsplannen zowel op korte als op langere termijn. Over wat nodig en nuttig is op korte termijn om lokaal zo onafhankelijk en zelfvoorzienend mogelijk te worden en over waar we mogelijk over dromen voor de langere termijn, en het belang van het herkennen van het mogelijk onderscheid daar tussen. Ook beschrijf ik de basiskenmerken van Samenlevingen-in-Balans en dus van samenlevingen die optimaal functioneren, overeenkomen met wie we in essentie zijn, in balans en harmonie zijn met het grotere geheel en die bijdragen aan het welzijn van alle mensen en al het leven.

Alternatieven op korte en langere termijn

Dan nu meer over alternatieven in de vorm van parallelle samenlevingen en Samenlevingen-in-Balans. Op basis van de afgelopen verkiezingsuitslagen kunnen we verwachten dat de komende regering het streven heeft om verder te gaan in de richting van de 'Great Reset', een plan om de wereldeconomie ingrijpend te hervormen en dat door het World Economic Forum (WEF) gepromoot wordt als zou het 'de enige oplossing' zijn om uit de coronacrisis te komen. Dit is geen geheim plan, maar wordt uitgebreid beschreven op de website van het WEF. Daar is o.a. te lezen dat deze 'Great Reset' volgens Klaus Schwab, oprichter en voorzitter van het WEF, drie hoofdprioriteiten heeft:

1. wat hij noemt *Stakeholder kapitalisme*, dat ook bekend is als Public-Private Partnerships en verwijst naar hechte samenwerkingsverbanden tussen de overheid ('public') en grote bedrijven ('private') - de 1000 grootste multinationals zijn allemaal partner van de WEF – en waarbij de betrokkenheid van burgers steeds verder wordt uitgesloten.
2. de versnelde invoering van Agenda 2030 van de Verenigde Naties, waarvoor Klaus Schwab en Antonio Guterres, de Secretaris-Generaal van de VN, op 13 juni 2019 al het 'Strategisch Partnerschaps Kader' ondertekenden om zo te garanderen dat de 'Great Reset' perfect aan zal sluiten bij Agenda 2030 (Agenda 2030 is een plan van de VN waartoe in 2015 staatshoofden van de meeste landen zich zonder enig overleg met hun burgers verplicht hebben; zie voor meer over Agenda 2030 mijn [nieuwsbrief van maart 2018](#)).
3. de zogenaamde 'Vierde Industriële Revolutie' wat neerkomt op verregaande digitalisering van alles. Deze 'Vierde Industriële Revolutie' zal volgens Klaus Schwab gekenmerkt worden door

transhumanisme met behulp van nieuwe technologieën die “de fysieke, digitale en biologische werelden doen versmelten.”

Communicatiewetenschap

De valkuil bij de plannen van de ‘Great Reset’ en Agenda 2030 is dat men volop gebruik gemaakt geeft van de nieuwste inzichten van de zogenaamde communicatiewetenschap om deze plannen ‘te verkopen’. Met behulp van slimme PR en ‘positieve’ beeldvorming zoals de slogans “Build Back Better” en “Tegen 2030 bezit u niets meer en u zal gelukkig zijn,” tracht men ons te doen geloven dat we er allemaal alleen maar beter van zullen worden. Wat men werkelijk bij de ‘Great Reset’ in gedachten heeft is de geleidelijke invoering van een totalitaire wereldcontrole, waarbij het idee is dat niet alleen contant geld en particulier eigendom zal verdwijnen samen met alle MKB en alle ZZPers (omdat zelfstandige ondernemers niet in dit systeem van de elite en multinationals passen), maar ook het idee dat we ons vermogen tot zelfstandig nadenken, ons eigen beoordelingsvermogen en de soevereiniteit over ons lichaam op zullen geven. Met andere woorden, het is een plan om op alle gebieden onze individuele vrijheid af te nemen... (zie voor meer over de ‘Great Reset’ bijvoorbeeld de recente [documentaire “Davos Ontcijferd”](#)).

Praktisch op de korte termijn

Gelukkig zijn er tegelijkertijd ook veel mensen die begrijpen hoe belangrijk het is dat we ons realiseren dat de overheid van de ‘oplosser van grote maatschappelijke problemen’ in feite geworden is tot de veroorzaker van die problemen en lijkt het belangrijker dan ooit om bewust te kiezen voor een heel andere toekomst. Zoals ik al in mijn [nieuwsbrief van januari 2021](#) schreef, kunnen we hiermee beginnen door lokaal groepen te vormen om in de eerste plaats elkaar te steunen en om vervolgens samen te kijken wat er nodig is om lokaal de volledige verantwoordelijkheid voor ons leven op ons te nemen, zodat we zo onafhankelijk mogelijk van de overheid en van overheidsinstellingen zullen zijn.

‘Parallele samenlevingen’

In die lokale groepen kunnen we onze aandacht richten op wat we wél willen en hoe we elkaar kunnen ondersteunen om dat vorm te geven. Ideeën en initiatieven daarvoor duiken inmiddels al overal op. Zo begrijp ik dat er inmiddels groepen zijn ontstaan, die mede geïnspireerd zijn door de term ‘parallele economie’ of zelfs ‘parallele samenlevingen’ zoals dat door onafhankelijk econoom en auteur, Ad Broere, wordt gebruikt. Tijdens een interview op 4 februari 2021 stelde Ad Broere, die onder andere de boeken *Geld in de Bijrol* en *Geld Komt uit het Niets* schreef, dat nu de ingrijpende veranderingen in economie en samenleving steeds zichtbaarder worden, het tijd is om de overheid de rug toe te keren, en ons eigen plan te trekken en te kiezen voor vrijheid en zelfbeschikkingsrecht als een vorm van burgerlijke ongehoorzaamheid. In dat kader pleit hij voor het opzetten van lokale parallelle economische systemen zoveel mogelijk los van de euro en dus met een eigen lokale munt zonder rente en speculatie. In deze lokale parallelle economieën kunnen mensen elkaar steunen en zich richten op lokale bedrijvigheid (zie [interview met Ad Broere over Parallele samenleving](#)).

Zo veel mogelijk lokaal zelfvoorzienend

Dit idee, om op relatief korte termijn daadwerkelijk vorm te geven aan lokale initiatieven om zo onafhankelijk mogelijk te worden en om zoveel mogelijk lokaal zelfvoorzienend te zijn, zal ook van pas komen voor het geval we mogelijk te maken krijgen met verstoringen in de toelevering van voedselvoorraden of van elektriciteit, water of gas. We hoeven daarvoor niet in alle opzichten het wiel opnieuw uit te vinden, maar kunnen ook volop gebruik maken van alle opgedane praktische kennis van bijvoorbeeld De Kleine Aarde in Boxtel, de BD-tuinbouw, permacultuur en andere initiatieven rond lokaal voedsel verbouwen, eigen stroomopwekking, materialen uit de buurt gebruiken en bijvoorbeeld succesvolle coöperaties zoals Mondragon in Baskenland, in Spanje.

Korte termijn – praktisch op het materiële vlak

Ik zie dit als belangrijke initiatieven om ons op de korte zo onafhankelijk mogelijk te maken. Tegelijkertijd denk ik dat het belangrijk is om ons te realiseren dat dit soort initiatieven om een alternatief op de korte termijn te verwezenlijken en die zich vooral richten op praktische zaken op

het materiële vlak niet vanzelfsprekend overeen hoeven te komen met dat wat onze werkelijke wensen en dromen zijn over nieuwe vormen van samenleven voor op de langere termijn. Met dit laatste bedoel ik vormen van samenleven die aansluiten bij wie we in essentie zijn en die in balans en harmonie zijn met het grotere geheel en bijdragen aan het welzijn van alle mensen en al het leven. Dat zal ik hieronder nader uitleggen.

In harmonie met de natuur

Voor deze uitleg neem ik als uitgangspunt mijn eigen toekomstdroom: een manier van samenleven die werkelijk in harmonie is met de natuur. Als tiener al had ik de diepe wens om in harmonie met de natuur te leven en ik vroeg me af waarom we dat niet deden en wat er voor nodig zou zijn, zodat we als mensen wel in harmonie met de natuur zouden kunnen leven. Ik dacht een antwoord op die vraag te kunnen vinden door biologie en in het bijzonder ecologie te studeren, omdat ecologie de studie is van hoe in het leven alles met alles samenhangt. Echter ik ontdekte dat in de jaren 70 de mens geen onderdeel uitmaakte van deze studie ecologie. Vervolgens was mijn hoop gericht op praktisch bezig te gaan met natuur- en milieueducatie, zodat via persoonlijke ervaringen in de natuur mensen in hun hart geraakt zouden worden en op basis daarvan zich gemotiveerd zouden voelen om zorgvuldig met de natuurlijke omgeving om te gaan. Tenslotte realiseerde ik me dat dit niet helemaal zo werkte en dat hierbij iets aan mijn aandacht ontsnapte, hoewel ik niet goed wist wat. Uiteindelijk kwam ik tot de conclusie dat ik het antwoord op mijn vraag hoe we als mensen in harmonie met de natuur kunnen leven niet binnen onze Westerse cultuur zou kunnen vinden, maar dat ik daarvoor beter te rade zou kunnen gaan bij culturen die dichter bij de natuur leefden.

Spirituele ecologie

Tijdens mijn eerste zoektocht in dit kader reisde ik in 1990 af naar Canada en toen ik door de ongerepte natuur in het noorden van Manitoba liep, hoorde ik tot mijn verrassing de Natuur zelf tegen mij zeggen: wat jij zoekt is *spirituele ecologie*. Op dat moment had ik nog nooit gehoord van de term spirituele ecologie en ik had geen idee wat ik me daar bij voor zou moeten stellen. In die tijd kon ik ook geen boeken vinden die daar iets over zeiden. Ik kwam die term voor het eerst tegen in het boek *Parter Earth, A Spiritual Ecology* (1997) van Pam Montgomery, een boek met de ondertitel *Restoring Our Sacred Relationship with Nature*, waarin ze ervoor pleit om ons opnieuw te openen voor de spirits van planten, dieren, de elementen en de Aarde, en om met hen te communiceren zodat we opnieuw zouden kunnen leven in partnerschap met al het leven. (zie voor meer [spirituele ecologie](#)).

Een spirituele manier van leven

Een paar jaar daarvoor had ik inmiddels begrepen dat volgens de inzichten van Noord-Amerikaanse inheemse culturen de enige manier waarop wij als mensen in harmonie met de natuur kunnen leven, is door op een spirituele manier te leven. Dat was niet iets wat mij verteld was – in deze culturen is het niet gebruikelijk dat je iets leert omdat anderen het je vertellen – maar was een inzicht op basis van mijn eigen ervaringen, zowel tijdens een ceremonie die tot doel had dat deelnemers daardoor in een andere staat van bewustzijn zouden komen (zie [ontmoeting met grandmother spirits](#)) als tijdens diverse ervaringen gedurende de cursussen die ik volgde bij Tom Brown Jr. (zie bv. [Spoorzoeken in de wereld van de force](#)). Sinds die tijd heb ik me op veel verschillende manieren verdiept in wat ‘op een spirituele manier leven’ in essentie betekent en wat er voor nodig is om dat te kunnen.

We zijn een multidimensionaal wezen

Op basis van mijn eigen ervaringen en op basis van de wijsheid van wisdomkeepers begon ik te begrijpen dat ik een multidimensionaal wezen ben en dat ik in verschillende staten van bewustzijn de realiteit om me heen op verschillende manieren kon ervaren. Zo ontdekte ik dat in tegenstelling tot wat wij in de westerse cultuur beschouwen als onze normale staat van bewustzijn (in ‘Bèta’), het in een ruimere staat van bewustzijn (in ‘Alfa’) mogelijk is om te ervaren dat we met al het andere leven verbonden zijn en dat we een integraal onderdeel vormen van het grotere geheel van het Leven. In deze ruimere staat van bewustzijn voelen we ons totaal betrokken bij het Leven en voelt dat wat in harmonie is met de natuur als dat wat innerlijk juist en kloppend voelt. Op basis van deze ervaringen

veranderde mijn wereldbeeld ingrijpend en kwam mijn ervaring van de werkelijkheid steeds meer overeen met het holistisch wereldbeeld. Aanvankelijk wist ik niet goed hoe ik deze ervaringen en inzichten met anderen kon delen. Bovendien werd ik ermee geconfronteerd dat ik het als westerling levend in onze Nederlandse samenleving niet zo eenvoudig vond om langere tijd in die ruimere staat van bewustzijn te blijven. Daarvoor moest ik eerst nog meer aan mijn eigen healingsproces werken.

Wat we willen op de korte termijn

Sinds ik *De Hele Olifant in Beeld* heb geschreven kan ik gelukkig mijn inzicht in de universele wetten gebruiken om het een en ander onder woorden te brengen. Om terug te komen op de term 'parallele samenleving' lijkt het zinvol om hierbij onderscheid te maken tussen dat wat we op korte termijn willen verwezenlijken, en dat waarover we dromen op de lange termijn. De Wet van Dynamische Balans maakt duidelijk dat alles wat bestaat, bestaat uit twee dynamische, schijnbaar tegengestelde maar complementerende aspecten, die vaak omschreven worden als het mannelijke, naar buiten gerichte en het vrouwelijke, naar binnen gerichte aspect. Het korte termijn denken en de impuls om het liefst direct praktisch aan de slag willen gaan zijn aspecten van het mannelijke, naar buiten gerichte aspect. In tijden waarin we urgentie ervaren, zoals nu, is er vaak die behoefte om zo snel mogelijk praktisch aan de slag te gaan en dat lijkt ook precies wat er op de korte termijn nodig is. In onze westerse samenleving zijn we hier goed in geoefend. Gebruikmakend van de praktische ervaringen van bijvoorbeeld De Kleine Aarde en andere initiatieven en tegelijkertijd al doende van onze ervaringen lerend, is de kans groot dat het zal lukken om op relatief korte termijn vorm te geven aan andere vormen van samenleven, die mogelijk in eerste instantie ook beter lijken.

De Wet van Dynamische Balans en korte en lange termijn

Echter of dit ook op de wat langere termijn stand zal houden en of het uiteindelijk ook echt beter zal zijn en overeen zal komen met onze diepste dromen voor de toekomst blijft onbekend. Inzicht in de Wet van Dynamische Balans maakt namelijk ook duidelijk dat een van de achterliggende redenen van de huidige problemen het feit is dat onze westerse samenleving een geschiedenis kent van zo'n 5000 jaar waarin het mannelijke, naar buiten gerichte aspect belangrijk geacht werd en dominant is geweest over het complementaire vrouwelijke, naar binnen gerichte aspect, dat de afgelopen 5000 jaar verwaarloosd en genegeerd is geweest, met als gevolg dat de westerse cultuur en de westerse samenleving gekenmerkt wordt door een onbalans die overhelte naar het mannelijke aspect.

Het belang van het vrouwelijke aspect

Daarom realiseren we ons mogelijk niet dat het complementerende aspect van het mannelijke korte termijn denken en de wens om het liefst direct praktisch aan de slag te willen gaan, het vrouwelijke aspect is van inzicht in de langere termijn en uitgaan van het inzicht in het grotere geheel. In onze cultuur zijn we veel minder geoefend in dit zo lang genegeerde vrouwelijke, naar binnen gerichte aspect. Inzicht in de Wet van Dynamische Balans maakt duidelijk dat het voor optimaal functioneren noodzakelijk is dat er een dynamische balans is tussen beide complementaire aspecten. Dus wanneer het onze droom en ons uiteindelijk doel is om de huidige situatie aan te grijpen als kans om samenlevingen vorm te gaan geven die niet alleen op de korte termijn anders zijn, maar ook op de langere termijn werkelijk beter, dan is het goed om beide complementaire aspecten van deze dynamische balans bij onze plannen te betrekken.

Visie op de langere termijn

We kunnen het vrouwelijke aspect in de vorm van onze visie op de lange termijn erbij betrekken door allereerst stil te staan bij wat onze toekomstdromen zijn. Allereerst is het van belang om stilte staan bij wat die dromen of wensen van ieder individu zijn en vervolgens is het van belang om na te gaan of alle betrokkenen het daar over eens zijn. Als we gaan samenwerken, bestaat namelijk de reële kans dat als we dat niet expliciet bespreken, uiteindelijk zal blijken dat we toch allemaal iets anders voor ogen hadden. Bovendien laat de praktijk zien dat het een stuk makkelijker is om het eens te zijn over dat wat we *niet* willen, dan over dat wat we *wel* willen.

Onderscheid kunnen maken tussen wat werkt en wat niet werkt

En tot slot is het van belang om in staat te zijn om onderscheid te kunnen maken tussen dat wat wel werkt en dat wat niet werkt, want als we dit onderscheid niet kunnen maken, lopen we het risico met veel enthousiasme en inzet aan de slag te gaan om nieuwe vormen van samen leven vorm te geven, om er na een tijdje achter te komen, dat dit weliswaar anders was dan wat we hadden, maar bij nader inzien een volgende variatie blijkt te zijn van dat wat niet blijkt te werken. Kunnen we dat onderscheid wel maken, dan kunnen we dat gebruiken om te voorkomen dat we onnodige energie verspillen en kunnen we in plaats daarvan ons direct richten op dat wat wel werkt. Om dat onderscheid te kunnen maken ben ik bijna 20 jaar geleden op zoek gegaan naar de achterliggende gemeenschappelijke inzichten van alle wijsheidstradities, want ik realiseerde me dat ik niet de eerste mens was die zich af vroeg, hoe we dit onderscheid zouden kunnen maken. Dat bracht me bij de universele wetten, want we kunnen de universele wetten gebruiken als referentiekader om vast te stellen of iets wel of niet werkt, niet alleen op de korte termijn, maar ook op de lange termijn en niet alleen voor sommigen maar voor iedereen en niet alleen voor alle mensen, maar voor alles wat leeft. Daarom schrijf ik boven iedere nieuwsbrief: *Als ons leven in lijn is met de universele wetmatigheden, functioneert het optimaal, komt het overeen met wie we in essentie zijn, is het in balans en harmonie met het grotere geheel en draagt het bij aan het welzijn van alle mensen en al het leven.* Dus als we de universele wetten kennen, is het ook wat onze visie op de lange termijn betreft niet nodig om het wiel opnieuw uit te vinden.

De achterliggende oorzaken van de huidige onbalans

Tot slot is het van belang als we nieuwe vormen van samen leven vorm willen geven om enig inzicht te hebben in de redenen en achterliggende oorzaken waardoor onze huidige samenleving niet is zoals we ons die zouden wensen. De Wet van Oorzaak en Gevolg maakt duidelijk dat alle gevolgen een oorzaak hebben en dat als we de oorzaak niet wegnemen, we vroeg of laat vergelijkbare gevolgen kunnen verwachten. We kunnen dat vergelijken met het genezen van een ziekte: als we ons daarbij uitsluitend op de symptomen richten, en niet op de achterliggende oorzaken van de ziekte lopen we de reële kans dat dezelfde symptomen of vergelijkbare symptomen terug zullen komen.

Het belang van het fundament

De belangrijkste les die we hieruit kunnen leren is dat als we de wens hebben om nieuwe vormen van samenlevingen vorm te geven - niet alleen op de korte termijn maar ook op de langere termijn - we het nieuwe niet kunnen beginnen zonder een goed fundament om op te bouwen. Of in de woorden van de Nigeriaanse dichter en romanschrijver Ben Okri: "Het fundament moet eerst worden begrepen, voordat dat wat we gaan bouwen anders kan zijn." Dat brengt ons bij de vraag wat we ons zouden moeten voorstellen bij het fundament van een samenleving.

Er bestaan twee verschillende soorten samenlevingen

In mijn boek *Samenlevingen in Balans* (2014) laat ik zien dat we de universele wetten kunnen gebruiken om onderscheid te maken tussen twee soorten samenlevingen: alle samenlevingen die er ooit hebben bestaan in het verleden en in het heden, dichtbij en ver weg, kunnen we verdelen in twee groepen: enerzijds zijn er samenlevingen die de universele wetten als fundament hebben en die daarom in lijn zijn met de werking van de universele wetmatigheden. Dit zijn de samenlevingen die in harmonie zijn met de natuur en met de dynamiek van het universum. Deze samenlevingen beschrijf ik als Samenlevingen-in-Balans. Zoals boven iedere nieuwsbrief van mij staat verwijs ik met deze term naar *samenlevingen waarvoor geldt dat inzicht in de werking van de universele wetmatigheden een inherent onderdeel is van alle aspecten van de cultuur.*

Anderzijds zijn er samenlevingen die dit fundament van de universele wetten missen en die als gevolg daarvan een cultuur kennen die niet in overeenstemming is met de werking van de universele wetmatigheden. De cultuur van deze samenlevingen is niet in harmonie met de natuur maar in strijd met de natuur. Deze samenlevingen, zoals ook onze westerse cultuur, beschrijf ik als Samenlevingen-uit-Balans. Door dit wezenlijke verschil in fundament verschillen beide soorten samenlevingen in vrijwel alle aspecten van de cultuur van elkaar.

Zowel wisdomkeepers als westerse wetenschappers

Ik ben niet enige die tot de conclusie is gekomen, dat er in principe in twee soorten samenlevingen bestaan, want zowel vele wisdomkeepers van inheemse culturen van over de hele wereld als ook westerse wetenschappers van diverse disciplines en een toenemend aantal auteurs beschrijven het bestaan van in principe twee soorten samenlevingen. Omdat er – in lijn met de Wet van Polariteit - veel verschillende perspectieven zijn van waaruit samenlevingen en culturen kunnen worden beschreven, worden er ook veel verschillende namen gebruikt voor deze twee vormen van samenlevingen.

Wisdomkeepers

Zo hebben Wisdomkeepers het onder andere over enerzijds ‘zij die het Pad van Eén Hart of van Schoonheid volgen’ en anderzijds ‘zij die het Pad van “twee harten” of het bochtige pad volgen’; of over enerzijds de Ongebroken Volken, Culturen die de verhalen over hun oorsprong hebben behouden en zij die leven volgens de Oorspronkelijke Instructies voor hoe te leven als mens in harmonie met al het Leven, en anderzijds over de Gebroken Volken, Culturen die de verhalen over hun oorsprong zijn kwijtgeraakt en zij die de Oorspronkelijke Instructies voor hoe te leven als mens in harmonie met al het Leven zijn vergeten.

Cultuurhistorica Riane Eisler

Westerse wetenschappers op hun beurt hebben ook een veelheid aan namen voor beide samenlevingen, en hun tweedeling komt in essentie overeen met die van de wisdomkeepers. Als een van de eerste wetenschappers beschreef de Oostenrijks-Amerikaanse cultuurhistorica Riane Eisler in haar inmiddels klassieke boek *De Kelk en het Zwaard, onze geschiedenis, onze toekomst* (1987) hoe ze tot de conclusie kwam, dat er in principe aan alle menselijke culturen en samenlevingen wereldwijd en door alle tijden heen slechts twee basismodellen ten grondslag liggen. Deze twee basismodellen beschrijft zij als het *partnerschapmodel* en het *dominatormodel*.

Archeologisch onderzoek

Zij kwam tot deze conclusie onder andere op basis van het zeer uitgebreide onderzoek van de Litouwse-Amerikaanse archeologe Marija Gimbutas (1921-1994) van de Universiteit van Californië in Los Angeles. Marija Gimbutas beschrijft de twee basismodellen als enerzijds vreedzame matristisch (met vrouwen in het centrum) samenlevingen en anderzijds minder vreedzame, patriarchale (androcratische) samenlevingen. Ook archeoloog Charles Maisels concludeert in zijn boek *Early Civilizations of the Old World* (1999) dat er twee verschillende modellen voor beschavingen blijken te bestaan. Hij wijst er op dat het ene model voor een beschaving het wel bekende staatsmodel is, waarvan de essentie patriarchaal is. Het andere model is wat hij beschrijft als een recent geïdentificeerd model van een samenleving zonder staatsmodel, waarvoor tot op heden nog geen naam bestaat.

Antropologisch en sociologisch onderzoek

Ook recent antropologisch en sociologisch onderzoek bevestigt dit inzicht dat er in principe twee basismodellen voor samenlevingen bestaan. Zo wijst antropoloog Hugh Brody in zijn boek *De andere kant van het paradijs* (2001/2004) op het wezenlijke verschil tussen wat hij samenvattend noemt de Jager-verzamelaars en de boeren. De jager-verzamelaars hebben weliswaar mogelijk een nomadische levenswijze, maar waren tegelijkertijd op een tijdloze manier gevestigd in een bepaald gebied dat hun thuis was en een plaats van tijdloze continuïteit. Dat wat hij samenvattend de boeren noemt, zijn historisch gezien weliswaar vaak als landbouwers ergens gevestigd, maar zijn in feite kolonisten die het land waar ze gevestigd zijn exploiteren en daarom in feite steeds op zoek zijn naar vruchtbare grond, waardoor ze permanent op drift zijn zonder een thuis of een duurzame relatie met de grond. Sociologe Heide Göttner-Abendroth - eindredacteur van het boek *Societies of Peace* (2009)- waarin vele bijdragen staan van zowel westerse wetenschappers als mensen met inheemse achtergrond - en auteur van het omvangrijke boek *Matriarchal Societies, studies on indigenous cultures across the globe* (2012) – maakt ook dit onderscheid tussen twee fundamenteel van elkaar verschillende samenlevingen. Zij heeft het over enerzijds matriarchaat en anderzijds patriarchaat.

Andere namen voor de twee soorten samenlevingen

Andere namen voor dit zelfde onderscheid tussen twee vormen van samenlevingen zijn bijvoorbeeld: = het Oecomene model vs. het Patriarchale model (Harald Haarmann in *The Rule of Mars*, edited by

Dr. Cristina Biaggi, 2005),
= Volken-voor-de-Val en Niet-Gevallen-Volken vs. Gevallen Samenlevingen (Steve Taylor in *The Fall*, 2005),
= Aarde Gemeenschap vs. Imperium (David C. Korten in *The Great Turning*, 2006),
= Moederland vs. Vaderland (Annine van der Meer in *Van Venus tot Madonna, een verborgen geschiedenis*, 2006),
= The Love System model vs. The Domination System model (David Loye in *Darwin's lost theory*, 2007),
= op productie gebaseerde samenlevingen vs. op plunderen gebaseerde samenlevingen (Paul Rosenberg in *Production Versus Plunder*, 2009),
= Functionele samenlevingen vs. Patriarchale en daarom disfunctionele samenlevingen (Claudio Naranjo in *Het helen van de beschaving*, 2009/2012),
= Levende culturen - culturen die het leven ondersteunen en viëren vs. Dodende culturen – culturen van dood en vernietiging (Vandana Shiva in *Earth Democracy*, 2005/2016),
= Overheersingvrije samenlevingen vs. Samenlevingen met overheersing (Hermann Amborn: in *“Das Recht als Hort der Anarchie”*, 2016) en
= Eerste naties vs. Tweede naties (nationale staten) (Dirck van Bekkum, in *Jonge mannen als klokkenluiders*, 2017).

Het belang om de verschillen tussen beide te herkennen

We kunnen de universele wetten beschouwen als een fundament waarop een samenleving gebouwd kan worden en we kunnen het missen van dit fundament beschouwen als een van de oorzaken van het ontstaan van 'Samenlevingen-uit-Balans' als gevolg daarvan. Als we ons nu willen inzetten voor nieuwe vormen van samenlevingen die niet een volgende variatie zijn van dat wat uiteindelijk niet blijkt te werken, kunnen we kiezen voor het opnieuw vormgeven van Samenlevingen-in-Balans en nieuwe vormen van samenleven die gebaseerd zijn op inzicht in de universele wetten. Omdat de laatste 50 jaar wisdomkeepers hun duizenden jaren oude wijsheid gebaseerd op de praktische ervaringen van florerende Samenlevingen-in-Balans precies met dit doel voor ogen opnieuw naar buiten hebben gebracht, hoeven we wat dit betreft ook niet opnieuw het wiel uit te vinden, maar kunnen we hiermee ons voordeel doen.

De drie basis aspecten van een cultuur

Wanneer we opnieuw Samenlevingen-in-Balans willen vormgeven is het ook van belang om te begrijpen dat het complexe geheel van een cultuur bestaat uit een aantal onlosmakelijke met elkaar samenhangende aspecten. Zoals ik in mijn boek *Samenlevingen in Balans* beschrijf kunnen we hierbij drie basisaspecten onderscheiden: het wereldbeeld, de organisatiestructuur en de staat van bewustzijn die binnen die samenleving beschouwd wordt als de normale staat van zijn. Deze drie aspecten hangen onlosmakelijk met elkaar samen en beïnvloeden elkaar wederzijds permanent op vele verschillende manieren. Als gevolg hiervan is het niet echt mogelijk om slechts één van deze drie aspecten te veranderen, zonder ook de andere twee aspecten daarbij te betrekken.

De staat van bewustzijn is primair

Van deze drie basisaspecten van een cultuur is de staat van bewustzijn, die binnen de cultuur beschouwd wordt als normaal, primair. Anders gezegd, onze staat van bewustzijn kunnen we beschouwen als de primaire oorzaak van hoe we onszelf en de wereld om ons heen ervaren en dus van ons wereldbeeld en ons mensbeeld (wie we denken dat we zijn en wat onze relatie is met al het andere) en van de manier waarop we onze samenlevingen organiseren en onze onderlinge relaties vormgeven. Deze drie basisaspecten van een cultuur hebben op hun beurt grote invloed op hoe we taken en middelen verdelen, de economie vormgeven, met conflicten omgaan en hoe we kinderen opvoeden. Verandert onze staat van bewustzijn, dan zullen als gevolg daarvan ook al die andere aspecten van de cultuur veranderen.

De onlosmakelijk met elkaar samenhangende culturele aspecten

De staat van bewustzijn, die binnen een bepaalde cultuur beschouwd wordt als normaal, bepaalt in

grote mate de culturele overtuigingen binnen die cultuur. Onze culturele overtuigingen op hun beurt hebben een belangrijke invloed op de conditionering van onze waarneming. Ze kleuren de bril waardoor we kijken, waar we onze aandacht op richten en bepalen wat we belangrijk vinden en dus wat we wel en niet waarnemen. De staat van bewustzijn die binnen een cultuur beschouwd wordt als normaal, de culturele overtuigingen en dat wat mensen binnen die cultuur op basis daarvan waarnemen als de werkelijkheid, bepalen gezamenlijk het wereldbeeld en het mensbeeld van een cultuur. Ons wereldbeeld en ons mensbeeld bepalen op hun beurt in hoge mate de manier waarop we denken en voelen. Omdat we afhankelijk van onze staat van bewustzijn wel of niet in contact zijn met onze innerlijke waarden, bepaalt de staat van bewustzijn die binnen een bepaalde cultuur beschouwd wordt als normaal, ook in hoge mate het waardesysteem dat een cultuur kent. Het wereld- en mensbeeld heeft een grote invloed op de houding waarmee we in het leven staan. Het bepaalt ons gedrag, hoe we met de wereld om ons heen omgaan en ook de beelden die we hebben over een mogelijke toekomst. En dat alles bepaalt wat de prioriteiten van een samenleving als geheel zijn en heeft grote invloed op de keuzen die mensen in een samenleving maken.

De manier waarop we onze samenlevingen organiseren

Het geheel van deze aspecten – de staat van bewustzijn, de culturele overtuigingen, dat wat we waarnemen, het wereld- en mensbeeld, de houding en waarden, samen met de keuzes en prioriteiten – bepalen onze manier van leven en de manier waarop we onze samenlevingen organiseren. Het sociale en culturele organisatiesysteem zelf heeft weer een sterke invloed op de kwaliteit van de onderlinge relaties binnen een cultuur. Het beïnvloedt in de eerste plaats de kwaliteit van de relatie tussen mannen en vrouwen, maar ook de kwaliteit van de relatie tussen volwassenen en kinderen, de relatie met bekenden en onbekenden en het bepaalt het de manier waarop we binnen een cultuur met de natuur en de planeet Aarde omgaan. Al onze ideeën en opvattingen over opvoeding, leren en onderwijs zijn ook een direct gevolg van al deze onlosmakelijk met elkaar samenhangende culturele aspecten. Via opvoeding en onderwijs dragen we bovendien - bewust en onbewust - al deze met elkaar samenhangende culturele aspecten van generatie op generatie over.

Een zichzelf bevestigend systeem

Daarom werken binnen een cultuur al deze aspecten ook als een zichzelf bevestigend systeem, waarbij de verschillende culturele aspecten elkaar versterken. Daarom kunnen we niet één of enkele aspecten van een samenleving wezenlijk en ook op de lange termijn veranderen zonder ook de andere daarmee samenhangende aspecten van de samenleving te veranderen. Als we ons dat niet realiseren wanneer we de intentie hebben om een samenleving opnieuw vorm te geven, bestaat er het reële risico, dat onze goedbedoelde veranderingen uiteindelijk niet werkelijk op een nieuw fundament gebaseerd blijken te zijn en vroeg of laat weer steeds meer kenmerken zullen vertonen van de samenleving die de dachten achter ons te hebben gelaten.

De drie basis aspecten van Samenlevingen-in-Balans

Voor Samenlevingen-in-Balans kunnen de drie onlosmakelijk met elkaar samenhangende basisaspecten van de cultuur respectievelijk als volgt beschreven worden:

1. De natuurlijke staat van bewustzijn

Allereerst komt uit de vele verschillende bronnen over Samenlevingen-in-Balans impliciet of expliciet naar voren dat de normale staat van bewustzijn in deze samenlevingen de natuurlijke staat van bewustzijn in balans is (een staat van zijn die, in lijn met de Wet van Dynamische Balans, gebaseerd is op de innerlijke balans tussen het mannelijke en het vrouwelijke aspect). Deze natuurlijke staat van bewustzijn wordt gekenmerkt door een coherentie van onze gevoelens, gedachten en handelen. We hebben een ruim bewustzijn en omdat in deze staat van balans levensenergie optimaal door ons heen kan stromen, is dit een staat waarin we optimaal kunnen functioneren. We zijn optimaal gezond, kunnen optimaal fysiek presteren, helder nadenken, helder voelen en leren we van nature. Omdat in deze staat het mannelijk en vrouwelijk aspect in onszelf in balans zijn, zijn we optimaal creatief en zijn we ons ook bewust van innerlijke processen, onze gevoelens en intuïtie. Dat maakt

het ook mogelijk om in contact te zijn met onze innerlijk weten, en te vertrouwen op onze eigen innerlijke autoriteit en innerlijke leiding, ons innerlijk Zelf. We kunnen onze talenten optimaal ontwikkelen en doen dat op basis van innerlijke motivatie en dat alles biedt ons vreugde en vervulling.

We ervaren dat we in relatie zijn

In de natuurlijke staat van balans nemen we vooral onderlinge relaties waar en zijn we in staat om patronen te herkennen, en om zowel details als het grote overzicht waar te nemen. We nemen de wereld van materie waar en kunnen, wanneer we de focus van onze aandacht daar op richten, het energetische aspect van de wereld van de materie waarnemen. Bovendien kunnen we in deze staat van bewustzijn tijdelijk onze aandacht verschuiven naar de niveaus van de werkelijkheid voorbij ruimte en tijd en aspecten van de wereld van de spirit waarnemen. Dit alles betekent in de eerste plaats dat we ons permanent bewust zijn van hoe alles in dit universum samenhangt en onderling verbonden is, en ook hoe we als individu in relatie zijn met de gemeenschap en de natuur waar we een onderdeel van zijn en hoe alles wat we doen al het andere beïnvloedt.

‘Goede Relaties’

Als gevolg hiervan worden Samenlevingen-in-Balans gekenmerkt door ‘Goede Relaties’. De term ‘Goede Relaties’ verwijst naar harmonieuze, vreedzame en elkaar wederzijds ondersteunende relaties die gebaseerd zijn op gelijkwaardigheid, respect en vertrouwen. Vanuit het perspectief dat ons leven in essentie een bestaan-in-relatie is, verwijst het begrip ‘Goede Relaties’ naar het feit dat we ons realiseren dat we onze relaties *zijn*. Een logisch gevolg hiervan is dat Samenlevingen-in-Balans samenlevingen zijn zonder geweld tegen vrouwen en kinderen. Het hebben en onderhouden van zulke ‘Goede Relaties’ met elkaar, dus tussen mannen en vrouwen, volwassenen en kinderen, jong en oud, en met alles in de natuur, is essentieel voor een ‘goede gemeenschap’ en vormt in feite de hoeksteen van de samenleving.

In harmonie meebewegen met de achterliggende dynamiek

In de natuurlijke staat van balans kunnen we bovendien dat wat in lijn is met de universele wetten waarnemen als dat wat innerlijk ‘juist’ en ‘kloppend’ voelt. Daarom kunnen we in de natuurlijke staat van zijn in harmonie meebewegen met de achterliggende dynamiek van de universele wetten, waardoor het weinig moeite en energie kost. Als gevolg van dit alles zijn we krachtige en zelfbewuste persoonlijkheden vol levensvreugde en we ervaren ons leven zonder angst. We ervaren onszelf als een integraal onderdeel van het grotere geheel en voelen ons totaal betrokken bij het Leven. Wisdomkeepers spreken van “de echte mens” als ze verwijzen naar mensen voor wie de natuurlijke staat van balans de normale staat van zijn is.

Innerlijke waarden

Als gevolg van deze staat van innerlijke balans laten we ons leiden door onze innerlijke waarden. Innerlijke waarden zijn bijvoorbeeld verantwoordelijkheid, zorg, samenwerken, gelijkwaardigheid, geven, delen, vertrouwen, eerlijkheid, integriteit, diversiteit, liefde, wijsheid, waarheid, moed, vreugde, vrede, mededogen, nederigheid en dankbaarheid. Deze innerlijke waarden vormen niet alleen een krachtige basis voor het leven in de dagelijkse praktijk, maar vallen samen met de culturele waarden in Samenlevingen-in-Balans. Ongewenste zaken worden beschouwd als een signaal van onbalans, en dus als een mogelijkheid om te leren en het evenwicht te herstellen.

2. Een holistisch, organisch wereldbeeld gebaseerd op de universele wetten

Ten tweede is het wereldbeeld van Samenlevingen-in-Balans een holistisch, organisch wereldbeeld gebaseerd op inzicht in de universele wetten. Een holistisch wereldbeeld is een wereldbeeld dat uitgaat van het Geheel, waarbinnen alles onlosmakelijk met al het andere verbonden is en alles permanent al het andere beïnvloedt. Inzicht in de universele wetten helpt om de multidimensionale aard van de werkelijkheid te begrijpen, die dynamisch is en tegelijkertijd ordening en harmonie kent. Terwijl alles permanent in beweging en verandering en ontwikkeling is, wordt het systeem als geheel en alle delen van het systeem bovenal gekenmerkt door een complexe dynamische balans tussen het mannelijke naar buiten gerichte aspect en het vrouwelijke naar binnen gerichte aspect.

Fysieke en niet-fysieke niveaus van de werkelijkheid

Het holistische wereldbeeld onthult dat alles in het universum dat bestaat in fysieke vorm, ook bestaat in de niet-fysieke werkelijkheid. Omdat de niet-fysieke niveaus van de werkelijkheid niet ergens anders zijn, maar allemaal op dezelfde plek, waarbij de subtieler niveaus de wereld van de materie doordringen, bestaat er in dit wereldbeeld geen scheiding tussen het materiële en het spirituele aspect van het Leven. Het betekent ook dat het universeel bewustzijn, als essentie aanwezig is in alles dat bestaat. Daarom is ieder wezen, inclusief wijzelf, een manifestatie van het universeel bewustzijn. Het idee over wie wij als mens zijn, is niet alleen gebaseerd op de overtuiging dat wij allemaal als mens van nature goed, sociaal, coöperatief en vreedzaam zijn, maar ook op de diepe overtuiging dat de mens in essentie goddelijk is. Alles heeft een doel en betekenis in het geheel, en dat geldt ook voor ons als mens. Dankzij het feit dat we beschikken over een vrije wil, kunnen we leren van de lessen van het leven en ons onbegrensd potentieel verder ontwikkelen, zodat we tijdens ons leven als spirit in een fysiek lichaam steeds meer samen vallen met wie we in essentie zijn. Terwijl we in essentie allemaal gelijk zijn en daarom gelijkwaardig, zijn we als individu ook allemaal uniek. Ieder van ons beschikt over unieke talenten om te ontwikkelen en daarmee op een unieke wijze bij te dragen aan het welzijn van alles en iedereen. De wisdomkeepers hebben zich ingespannen om dit inzicht over wie we in essentie zijn zorgvuldig te bewaren.

Prioriteit bij 'leven en geven'

In deze samenlevingen staat het Leven zelf centraal en al het Leven wordt gerespecteerd en ligt de prioriteit bij 'leven en geven', terwijl geven en zorgen voor het Leven voor zowel mannen als vrouwen, het belangrijkste is. In onze natuurlijke staat van balans ervaren we geven als een innerlijke waarde. We geven niet om te ontvangen, maar we geven vanuit de natuurlijke neiging om bij te dragen aan het welzijn van alles en iedereen. Het geven van giften draagt bij aan het creëren van het gemeenschapsleven. Als een logisch gevolg hiervan is uitbuiting van mensen, dieren en de natuur geen onderdeel van de cultuur van deze samenlevingen. Het belangrijkste doel van deze samenlevingen is om tegemoet te komen aan het welzijn van alles en iedereen en dus aan ieders basisbehoeften door uit alles wat voor handen en mogelijk is, enerzijds bewust dat te kiezen, wat het leven en het welzijn voor alles en iedereen ondersteunt en beschermt en anderzijds er consequent voor te kiezen om alles wat dit verstoort te verwerpen.

Prioriteit bij de wensen van onze ziel

Omdat de prioriteit ligt bij het Leven, ligt de prioriteit ook bij de wensen van onze ziel. Daarom worden onze innerlijke behoefte om trouw te zijn aan de wensen van onze ziel samen met de behoefte om ons een integraal onderdeel te voelen van een groter geheel - een gemeenschap waarin we ons thuis voelen - beschouwd als onze *basisbehoeften*. Het resultaat is dat niet alleen individuen, die aan de wezenlijke behoeften van hun ziel tegemoet kunnen komen, een hoge mate van tevredenheid en innerlijke vervulling ervaren, maar het creëert bovendien de grootst mogelijke sociale stabiliteit.

Een spirituele manier van leven

Gebaseerd op dit alles is de manier van leven in Samenlevingen-in-Balans een spirituele manier van leven, waarbij spiritualiteit een integraal onderdeel vormt van het alledaagse leven. Dat betekent dat de relatie met al het Leven, en dus de relatie met alles en iedereen, en boven alles de relatie met de natuur, het land en de omgeving, vooral wordt gezien als een spirituele relatie. In Samenlevingen-in-Balans spreekt men in dit kader over het belang om 'op een heilige manier te leven' of 'in schoonheid te leven' of 'in balans te leven'. Hierbij kent men echter niet de verwachting dat we inzichten of overtuigingen op gezag van anderen aannemen. Waarheid wordt namelijk niet beschouwd als iets dat we van anderen kunnen leren. In plaats daarvan wordt iedereen aangemoedigd om trouw te zijn aan zichzelf en gestimuleerd om te vertrouwen op onze eigen innerlijke autoriteit en om onze persoonlijke ervaring te beschouwen als onze eigen ultieme bron van waarheid.

Spiritualiteit als een proces dat de samenleving ondersteunt van onderop

Het land en de natuurlijke omgeving wordt beschouwd als een belangrijke plek voor het opdoen van onze persoonlijke spirituele ervaringen. Spiritualiteit wordt gezien als een proces en het leven als een reis vol lessen om al doende steeds meer te worden wie we in essentie zijn. Vooruitgang in de

context van Samenlevingen-in-Balans verwijst expliciet naar spirituele vooruitgang en het belichamen van wijsheid op basis van het permanent leren van de lessen die het leven ons biedt, zodat we tijdens ons fysieke leven steeds meer worden wie we in essentie zijn. De vreugde die we ervaren wanneer we dat alles kunnen gebruiken om dienstbaar te zijn aan het welzijn van alles en iedereen ondersteunt de samenleving van onderop en resulteert in een ecologisch verantwoorde manier van leven in harmonie met de natuurlijke wereld en met elkaar.

3. Zelforganisatie

Ten derde kennen Samenlevingen-in-Balans sociale organisatiestructuren, die de zelforganisatie in de natuur weerspiegelen en waarbij verbinden het belangrijkste organisatieprincipe is. Zelforganisatie is de organisatievorm die we overal in het universum en in de natuur aantreffen, en waar de universele wetten aan ten grondslag liggen. Zelforganisatie verwijst naar het verschijnsel dat de verschillende onderdelen waar levende systemen uit bestaan, de neiging hebben om zich onderling zodanig te organiseren dat het systeem als geheel in staat is om optimaal te functioneren. Het geheim van zulke zelforganiserende systemen wordt gevormd door de dynamische balans tussen de schijnbaar tegengestelde, maar complementaire krachten. Deze twee tegengestelde bewegingen reguleren permanent zowel de flexibiliteit als de stabiliteit van het systeem als geheel. Bovendien wordt er dankzij de werking van de dynamisch balans levensenergie aan het systeem toegevoerd. Voorwaarde voor het functioneren van zelforganisatie is gelijkwaardigheid en de basisvoorwaarden voor gelijkwaardigheid zijn enerzijds het handhaven van de dynamische balans en anderzijds wederzijds respectvolle relaties.

Het Tweeling principe

In de praktijk betekent dit dat Samenlevingen-in-Balans egalitaire samenlevingen zijn, waarbinnen groot belang gehecht wordt om het principe van dynamische balans tussen complementaire aspecten in iedere belangrijke organisatiestructuur van de samenleving te weerspiegelen. Dit is ook bekend als het Tweeling principe. Het betekent onder andere dat de sociale organisatie van Samenlevingen-in-Balans gebaseerd is op gelijkwaardigheid tussen mannen en vrouwen, die in de praktijk op verschillende manieren vorm gegeven kan worden. De natuur laat zien dat de optimale situatie ontstaat wanneer de dynamische balans overeenkomstig de Gulden Snede verhouding enigszins overhelst naar de kant van het vrouwelijke principe. In samenlevingen waarin dit weerspiegeld wordt neemt de vrouw in de rol van de moeder een centrale en verbindende positie in, waardoor alle leden met elkaar en met het geheel worden verenigd.

Fractal organisatie

Bovendien wordt – in lijn met de Wet van Overeenstemming – de fractalorganisatie die kenmerkend is voor natuurlijke systemen ook weerspiegeld in de organisatiestructuur van Samenlevingen in Balans. Fractalorganisatie wordt gekenmerkt door delen die bestaan binnen gehelen, die zelf ook weer onderdelen vormen van grotere gehelen en waarbij de organisatievormen op kleine schaal overeenkomen met de organisatievormen op grotere schaal. Op iedere schaal kent iedere basiseenheid van een fractalorganisatie een eigen autonomie en zelfverantwoordelijkheid. Binnen deze samenlevingen beschouwt men de moeder-kind-relatie (en niet de man-vrouw relatie) als de meest natuurlijke, meest duurzame en meest heilige verbinding en daarom als allerbelangrijkste relatie. Daarom vormt de moeder-kind relatie de sociale eenheid waar omheen de cultuur zich heeft ontwikkeld. Op deze manier kan de moeder-kind relatie en de zorg voor het Leven in het algemeen het beste beschermd worden. Omdat de kwaliteit van de moeder-kind relatie de basis vormt voor de kwaliteit van alle andere relaties wordt dit beschouwd als een basisvoorwaarde voor een gezonde samenleving.

Een coördinator

Gebaseerd op deze fractalorganisatie hangen in Samenlevingen-in-Balans alle aspecten van het sociale leven, zoals economie, ecologie, gezondheid, spiritualiteit, politiek, opvoeding en onderwijs zo met elkaar samen dat alles elkaar ondersteunt en versterkt bij het bereiken van het gemeenschappelijke doel: welzijn voor alles en iedereen. Bij zelforganisatie kent met geen leiders. In

de praktijk kiest men soms binnen een basiseenheid iemand, vaak een vrouw, die verantwoordelijk is voor de coördinatie van alle sociale en economische zaken van de samenwonende eenheid, zodat uiteindelijk alle inspanningen bijdragen aan het welzijn van ieder lid van de uitgebreide basiseenheid. Omdat lokaal wordt voorzien in levensbehoeften, mensen van de natuur hebben geleerd wat ter plaatse wel en niet werkt en ook de economie is gebaseerd op de overtuiging dat alles ons is gegeven en gerespecteerd dient te worden, is het zo bovendien mogelijk dat spiritualiteit, ecologie en economie in overeenstemming met elkaar zijn.

Consensus besluitvorming

Het besluitvormingsproces volgt de fractalstructuur, waarbij iedere basiseenheid groepsgewijs besluiten neemt en afgevaardigden stuurt naar het gemeenschappelijke overleg op de volgende schaal. Besluitvorming vindt plaats op basis van consensus, want dit vormt de basis van goede relaties met alles en iedereen. Besluitvorming op basis van consensus wordt beschouwd als het werkelijk democratische principe, waardoor niet alleen alle mensen betrokken zijn bij het besluitvormingsproces, maar waarbij bovendien het doel is om samen naar een oplossing te zoeken waar *iedereen* zich in kan vinden. Het maakt het mogelijk dat er werkelijk naar iedereen geluisterd wordt, er met iedereen rekening gehouden wordt en dat iedereen zich volledig in het uiteindelijke resultaat kan vinden. Bovendien garandeert het dat mensen hun autonomie behouden, hun eigen bronnen beheren, zich verantwoordelijk voelen om bewust zorg te dragen voor alle vormen van leven en zo hun eigen toekomst kiezen. Consensus besluitvorming is gebaseerd op het inzicht dat iedereen een eigen perspectief heeft. Het uitwisselen van deze verschillende perspectieven is niet alleen een gelegenheid om ons met elkaar te verbinden en een situatie te kunnen zien door de ogen van iemand anders. Wanneer we onszelf beschouwen als een deel van een groter geheel met een gemeenschappelijk doel, kan zo iedereen bovendien op een unieke wijze bijdragen en kunnen de verschillende perspectieven elkaar aanvullen. In andere woorden, diversiteit wordt rijkdom.

Leren en permanente feedback

Iedere levende gemeenschap is altijd een lerende gemeenschap, want inzicht in de Wet van Ritme maakt duidelijk dat leren en ontwikkeling essentiële aspecten zijn van het leven. Dit leren is samen met permanente feedback voorwaarde voor zelforganisatie, want het is dankzij de permanente feedback, dat er binnen levende systemen en dus ook binnen gemeenschappen en samenlevingen zelforganisatie mogelijk is. Omdat in Samenlevingen-in-Balans alle mensen betrokken zijn bij het besluitvormingsproces is het voor de gemeenschap mogelijk om op basis van feedback te leren. Bij consensus besluitvorming is de stem van de minderheid de belangrijkste stem, omdat de stem van de minderheid uitdrukking geeft aan dingen die niet goed gaan, dingen die vergeten zijn en dingen waar geen verantwoordelijkheid voor is genomen. De stem van de minderheid maakt het daarom mogelijk dat ook eventueel gemaakte fouten via de feedback terugkomen bij het besluitvormingsproces, zodat de gemeenschap leert van gemaakte fouten. Omdat het leren van de feedback binnen de gemeenschap voorwaarde is voor zelfregulatie, en het behoud van stabiliteit en flexibiliteit, worden in Samenlevingen-in-Balans problemen en conflicten vooral gezien als een goede gelegenheid om te leren. Bij consensus besluitvorming is het resultaat geen compromis waarbij iedereen iets inlevert en daardoor uiteindelijk niemand echt krijgt wat hij of zij zou willen, maar is de uiteindelijke oplossing meer dan de som van de delen.

De oudere, wijze mensen

In een cultuur waarin mensen zich permanent ontwikkelen door te leren van de lessen van het Leven zijn oudere mensen vaak wijze mensen. Het is daarom vaak de verantwoordelijkheid van de oudere mensen, de elders, om deze besluitvormingsprocessen te faciliteren. In deze context bestaat leiderschap uitsluitend als een reflectie van innerlijke kracht, op basis van het daadwerkelijk leven van het voorbeeld en dienstbaar zijn aan het gemeenschappelijke doel van welzijn voor alles en iedereen. Uiterlijke vrede ontstaat als een weerspiegeling van innerlijke vrede.

Het proces van socialisatie

Op basis van de centrale plek van 'Goede Relaties' binnen de gemeenschap is ook het proces van socialisatie binnen Samenlevingen-in-Balans gebaseerd op gelijkwaardigheid, waarbij volwassenen ontdekken en ondersteunen wie de kinderen blijken te zijn. Dat wil zeggen dat ze het mogelijk maken

dat kinderen, die net als alles in de natuur van nature leren, zich ontwikkelen op basis van hun innerlijke motivatie. De ondersteunende rol van de gemeenschap draagt in grote mate bij om te kunnen zijn wie ze in essentie zijn, want het is de permanente bevestiging, die het mogelijk maakt dat in de praktijk van het dagelijks leven de essentie van onze kinderen kan floreren. En wanneer de gemeenschap ons in staat stelt om op onze unieke wijze bij te dragen aan het welzijn van alles en iedereen valt dat samen met dat wat zin en betekenis geeft aan ons leven.

Cultuur in harmonie met de natuur

Als gevolg van dit alles zijn deze samenlevingen als geheel zowel in harmonie met wie wij als mens in essentie zijn als in harmonie met de natuurlijke omgeving. Het resultaat is dat er bij deze samenlevingen niet alleen geen scheiding bestaat tussen natuur en cultuur, maar omdat alle aspecten van de cultuur in harmonie zijn met de natuur, versterken cultuur en natuur elkaar op een prachtige manier. Wanneer het wereldbeeld, de manier van leven en de sociale organisatie van samenlevingen in lijn zijn met de universele wetten, betekent dat bovendien dat deze samenlevingen in harmonie zijn met de achterliggende dynamiek van het universum. Het gevolg hiervan is dat ook het functioneren van de samenleving als geheel ondersteund wordt door de werking van de universele wetten. In de praktijk betekent het ook, dat de cultuur zodanig vorm is geven dat de belangen en prioriteiten van individuen en samenleving samenvallen en elkaar versterken. Het resultaat zijn gemeenschappen vol leven, vreugde en innerlijke bevrediging, terwijl de samenleving als geheel floreert.

Samenlevingen-uit-Balans

Samenlevingen-uit-Balans kennen daarentegen respectievelijk de volgende drie onlosmakelijk met elkaar samenhangende basisaspecten van de cultuur:

1. De staat van bewustzijn die beschouwd wordt als de normale staat van zijn is in feite een staat van permanente onbalans die gekenmerkt wordt door de dominantie van het mannelijke, naar buiten gerichte, rationele aspect, over het vrouwelijke naar binnen gerichte, voelende en intuïtieve aspect, met als gevolg innerlijke incoherentie en een beperkt bewustzijn.
2. Op basis van de staat van permanente onbalans, hebben Samenlevingen-uit-Balans geen holistisch maar een materialistisch, dualistische, reductionistisch, mechanistisch wereldbeeld, dat uitgaat van het idee dat alleen de wereld van de materie de echte werkelijkheid is, we vooral denken in tegenstellingen, we uitgaan van details en de overtuiging hebben dat alles werkt als een machine.
3. Deze samenlevingen worden gekenmerkt door hiërarchische vormen van organisatie, waarbij dominantie en rangschikken de belangrijkste organisatie principes zijn. Dit kan zowel de vorm aannemen van een dictatuur als van wat in we kennen als een democratisch systeem gebaseerd op 'de meerderheid van stemmen geldt', en dat gebaseerd op de culturele overtuiging dat we leiders nodig hebben. Hierbij is niet verbinden maar rangschikken het belangrijkste organisatie principe.

Een materialistische manier van leven

Als gevolg van deze drie basisaspecten van de cultuur worden Samenlevingen-uit-Balans gekenmerkt door een materialistische manier van leven gericht op persoonlijk 'nut' op korte termijn en economische groei gebaseerd op het uitbuiten van de natuur, de planeet en andere mensen, terwijl het spirituele pad in de vorm van de innerlijke reis naar heelheid niet van essentieel belang wordt geacht.

Twee culturele systemen die elkaar uitsluiten

Deze twee vormen van samenlevingen – Samenlevingen-in-Balans en Samenlevingen-uit-Balans – verschillen niet alleen sterk van elkaar, maar ze zijn bovendien onverenigbaar met elkaar. Ze lopen niet geleidelijk in elkaar over, maar zijn in plaats daarvan twee verschillende systemen die verschillen in hun basis, hun fundament. Deze twee basisvormen voor samenlevingen sluiten elkaar uit: het geheel van onlosmakelijke aspecten van een cultuur is of wel gebaseerd op de werking van de

universele wetten of is dat niet.

Onze buitenwereld is een weerspiegeling van onze binnenwereld

Kiezen we ervoor om ons in te spannen voor een transformatie naar vormen van samenleven die inzicht in de universele wetten als fundament hebben, zodat optimaal functioneren en werkelijk floreren mogelijk wordt, waar moeten we dan beginnen? We zouden kunnen beginnen met ons een holistische wereldbeeld eigen te maken. Ook zouden we ons bijvoorbeeld aan de hand van de openbaargemaakte kennis van de wisdomkeepers kunnen verdiepen in hoe vormen van zelforganisatie voor mensen er in de praktijk uit kunnen zien. Echter zolang als we ieder voor onszelf de individuele transformatie van bewustzijn van de staat van permanente onbalans naar onze natuurlijke staat van bewustzijn (en dus het herstel van de innerlijke balans tussen het mannelijke en het vrouwelijke aspect) over het hoofd zien, zal dat wat we vormgeven in de praktijk niet langdurig stand houden. Dat komt omdat de wereld buiten ons uiteindelijk een weerspiegeling is van ons innerlijk. Daarom is bij deze ingrijpende transformatie, de transformatie van onze staat van bewustzijn primair: verandert onze staat van bewustzijn, dan veranderen ook onze overtuigingen, onze waarneming van de werkelijkheid, onze gedachten en gevoelens, hoe we de wereld om ons heen ervaren, onze manier van leven en de manier waarop we onze samenlevingen vormgeven. Kortom, onze staat van bewustzijn ligt ten grondslag aan de manier waarop we ieder moment van de dag ons leven leven, wat we doen en hoe we dat doen. "Ongeacht hoe actief we zijn, hoeveel we ons inspannen, onze staat van bewustzijn schept onze wereld," schrijft de hedendaags mysticus Eckhart Tolle in zijn boek *Een Nieuwe Aarde* (2005), "en als er geen verandering optreedt op dat innerlijke niveau, maakt het niet uit hoeveel actie we ondernemen. We zouden alleen maar telkens opnieuw aangepaste versies van dezelfde wereld herscheppen, een wereld die een uiterlijke afspiegeling is van het ego."

De keuze voor het spirituele pad

Om uiteindelijk in staat te zijn om de toekomst waar we van dromen te verwezenlijken is het herstel van de balans tussen het mannelijke en vrouwelijke aspect op alle niveaus - dus zowel innerlijk als uiterlijk - van wezenlijk belang en dus ook in de vorm van het mannelijke aspect van direct praktisch aan de slag gaan op de korte termijn en het vrouwelijke aspect van het grote overzicht en de visie op de langere termijn. Wanneer we er voor kiezen om het spirituele pad te gaan, en er aan werken om oude opgelopen trauma's te helen, onze frequentie te verhogen en ons bewustzijn te verruimen, kunnen we uiteindelijk toewerken naar een transformatie van bewustzijn, waardoor onze natuurlijke staat van bewustzijn weer onze normale staat van zijn wordt. Als dat ons eenmaal is gelukt volgen de beide andere basisaspecten daar vanzelf uit voort: dan komt het holistische wereldbeeld overeen met hoe we de wereld en onszelf waarnemen en ervaren we vormen van zelforganisatie als vormen van organisatie die innerlijk juist en kloppend voelen. In deze staat van bewustzijn kunnen we bovendien over een veel groter deel van ons onbegrensd potentieel beschikken.

Korte en langere termijn

Echter voor velen van ons is deze ingrijpende innerlijke transformatie iets dat nog het nodige innerlijke werk vereist en daardoor iets dat mogelijk niet zo gemakkelijk is om op korte termijn in de praktijk als uitgangspunt te nemen. Tegelijkertijd is het wel zo dat deze ingrijpende transformatie van bewustzijn volledig aansluit bij het bijzondere moment van de spirituele evolutie van de mensheid waarin we ons op dit moment bevinden. Wat we daarom kunnen doen is op lokaal niveau praktisch dat te doen wat nodig is om zo veel mogelijk de verantwoordelijkheid voor ons eigen leven te nemen op de korte termijn en ons tegelijkertijd extra gemotiveerd te voelen om dat te doen wat bijdraagt om onze innerlijke balans te herstellen en inzicht in de universele wetten en de verschillende aspecten van de cultuur van Samenlevingen-in-Balans te gebruiken als richtsnoer of als doel waarnaar we streven op de langere termijn of als iets wat voorlopig misschien slechts een punt aan de horizon is. Op die manier kunnen we bij al onze keuzes, en dus ook bij de keuzes die nieuwe vormen van samen leven betreffen, bewust vaststellen wat wel en wat niet in de richting van Samenlevingen-in-Balans is.

Marja de Vries

Auteur van

= 'De Hele Olifant in Beeld, inzicht in het bestaan en de werking van universele wetten' (2007)

= 'Samenlevingen in Balans, Naar een toekomst in harmonie met de universele wetten' (2014)

Email: marja@marjadevries.nl

Website: www.marjadevries.nl